

LITERÁRNÍ KLUB Dr. NADI BENEŠOVÉ
při Městském muzeu a knihovně
Č á s l a v

vydává

S B O R N Í K

prací autorů oceněných

v 6. ročníku

LITERÁRNÍ SOUTĚŽE

Čáslav 2007

© Erika Daňková, Marta Francová, Markéta Kácovská, Karolína Košařová, Monika Petrásková, Daniel Pískovský, Aleš Pitzmos, Milan Sýkora, Zora Šimůnková, 2007

Obálka a ilustrace © Klára Hrubá, 2007

ÚVOD

Literární klub Dr. Nadi Benešové při Městském muzeu a knihovně Čáslav je dobrovolným sdružením amatérských autorů, literátů, zájemců o literaturu, literární tvorbu, její iniciování a podporu. Jednou z jeho hlavních aktivit je každoroční literární soutěž.

Letošního 6. ročníku se zúčastnil rekordní počet soutěžících z celé republiky. Odborná porota vybírala z 39 soutěžních prací od 33 soutěžících (6 autorů soutěžilo v obou kategoriích). Porotci v kategorii próza museli ohodnotit celkem 33 povídek, fejetonů a úvah, v kategorii poezie 99 kratších i delších básní.

Texty oceněných prací najdete kromě tohoto sborníku též na webových stránkách spolu s dalšími informacemi o literárním klubu – www.lknbcaslav.wz.cz

Vydání a tisk zajišťuje pracovní výbor klubu vlastním technickým vybavením.

POEZIE

Karolína Košářová – *oceněno diplomem*

Spočítej si mý jizvy pod lopatkama, třeba si to ještě rozmyslíš...

místo nikotinu předžvejkaněj žal
šlukuju na balkóně

a

vyfukuju obláčky z purpuru
bláhově doufám
že dolítnou až k tobě
zazvoní u dveří paneláku
a poprosí

poprosí možná i na kolenou
zlomené obláčky z purpuru
jako když klečela jsem u tebe
na studených schodech
v průchodu
a venku se toulal mlhovej opar
převlečená předzvěst

a tak pořád dokola
s přestávkama
opakuju otrhaný
kliše
- totiž s kudlou v zádech
dvaapůlkrát otočenou doprava
trmácím se noční Prahou
šlukuju purpurovej žal

a jsem zase na začátku

Dnes je trochu divnej den

se sedřenejma patama do krve
na rozmočený louce zakopává o palce
vyzbrojena papírovým pilníkem na nehty
nadvakrát zlomeným

jen si to představ
říkám si
jak tam stojí dávící se nevědomostí
jen se na ni podívej
říkám si
stojí tam uprostřed
a
křečovitě svírá kus křídla z anděla

*modlím se k sedmikrásce
- za tu holku i za sebe*

se sedřenejma patama do krve
a úsměvem opuštěnýho dítěte
v žilnatejch rukou popel z křídla
v rukou, kterejma prošel celej prašivej svět
(pohřbít svýho anděla chce odvahu)

*modlím se k sedmikrásce
- neustále*

až jednou
setkaly jsme se nečekaně
(a trochu brzo)
ale jsem vděčná

dovedla mě k rezavý řece

prosím žádněj pláč ani černý hábity

nikdo se nesmí zlobit
vždyť
- jen mě dovedla tam
kam se sype popel z křídel

Klasickej splín

jako přívěsek na řetízku
co nejde otevřít
aby vzpomínka nevybledla
pozoruju pohyby očí na černobílý
fotografii
a přemýšlím, co se nám tehdy honilo
hlavou
jako výdech, co zamrazí
aby na skle vytvořil
sněhovou vločku
a vzal mi to nejcennější

a fotka v červeném rámečku
nově koupeným v Ikee
drží na jedný skobě
do novýho bytu
do novýho života
do novýho světa
nepochopitelnýho
zadýchanýho

na stole kopa nepřečtenejch knih
a neprožitejch osudů
jako je třeba ten můj

nechtíc přestat mačkám červený tlačítko

ale pořád se nic neděje

Víčka slepená

jdu zpívajícím lesem
co hudbu mých uší píše
s tak úpěnlivou tesklivostí
až mechy začnou kvést

mně
natruc

a dotknu se hladiny řek
sama a bez pomoci měsíce
té pobledlé vysmívající se tváře
ano na tebe křičím
úlisný pozorovateli
na tebe

a cíleně se popálím
o hrdé listy kopřiv
zažehnu všechny zarostlé třísky
minulých podzimů a jar
v rozřezaných bříškách prstů

a pak?

jen
pokorně
stojím

Nepoučitelná

odstřelovači citu
tvá duševní impotence
nezklamala
přesto - vplouvám do
děsivě známého bytu
po ledu tančím tence
jako malá
zas něco předstírám

hladce i obrace
kreslíš mi uzlíčky
na kůži
v kaluži
hloupých
a bezpředmětných slov

vlasý nechám
na polštáři
nechám tě je posbírat
až na *jeden*
ten pro ni
to ať ví...

lháři

Jednoho pozdního odpoledne u Vltavy

Sama na polorozpadlé zídce
pozorovat jen tak hebké vlny
Sametová loďka
dva zamilovaní kradoucí si navzájem láskyplné pohledy
jak já jim závidím!
když nejsi se mnou

Paprsky tenké jak pavoučí nitka
už nemohou dál (ani hřát)
Vánek pohrává si s mým uplakaným srdcem
a šustí jako pomačkaný alobal
Smích dvou stařečků
šťastných jako kdysi
že jsou spolu
že jsou

...

Uvězněna v plastové labuti
tluču čerstvě přistřižnutými křídly
v chodidle zlomenou zátku od piva
Ach jo!
/I ty kachny jsou tu dvě.../

...

Zašlápnout poslední cigaretu
zmačkanou krabičku nechat plavat

Odcházím vzpřímeně (zvenčí)

Jedna těsně před konečnou

na zastávce tramavají
zasypané čerstvým sněhem
v jehličkových podpatcích
a
krajkových rukavičkách
čistí sklo jízdního řádu
aby zjistila
že už tu nikdy nic nepojede
s vysypanou kabelkou
a roztrženými večerními šaty
lapajíc po dechu
dotýká se bolavých míst

z růže ve vlasech přesně před hodinou
vyprchal život

a tak
se vydám za stopami prokřehlé laně
a tlumeným klapotem lodiček
se strachem v kapse
se strachem z poznání

Bože dej

ať to nejsem
já

Bezvýznamný sonet o ničem

přemýšlení o ničem je nejtěžší snad pro nikoho
hlavou víří nic a víc a nato hned kdo s koho
bojujeme s ničím, pro nic za nic, je nás mnoho
bojujeme, nikdo každý všechen sám, pro jednoho

rodíme se z ničeho a do ničeho umíráme
rodíme se do světa jako nicko bezvýznamné
umíráme do ničeho, kde slepě nic nepoznáme
nikdo nikdy nedozví se, jaké štěstí máme (žádné?)

nikdo s nikým povídá si o ničem či o nicotě
nicotný to pocít, hory doly žádné činy, kotě!
pro dobrotu na žebrotu zůstaneme o samotě

nejde nic, když nechce-li se, ať si kdo chce co chce říká
nikde nic a nikde nikdo, liduprázdno, liduticho, ... klika
přemýšlení o ničem je těžké snad i pro balíka

Erika Daňková – *oceněno diplomem*

Vločka

Letí vločka z nebe dolů,
padá, bílá jako sníh.
Letí, letí zlehoulinka,
míjí děti na saních.

V hedvábné to peřince,
pak pohodlně ustele si,
sluníčko však mocně pálí,
mraze milý, kde jsi?

Moruše

Jen letmý pohled do duše,
jak křehký lístek moruše,
jak zářný tanec světluše,
jak pohlazení Venuše,
proplouvajíc netuše,
na mušlovém to trůnu.

Děťátko

Má děloha nebohá,
z alabastru celičká,
děťátko pozbyla,
když ono si v zlatém klase hrálo.
Tu přihnal se kombajn mocný
a děťátko se potrhalo.
Zlata klas zřel jen rudý jas.

Princezna Akire

Temný zámek, pustý kraj,
kopec stinný, lesa háj.
A v komnatách jeho princezna,
jak kvítek růže líbezná.

Nad dívkou za dveřmi s petlicí,
však dávná kletba visící.

Za vlády časů hojnosti,
kdy otec její panoval,
se neohlášen, nevitán,
objevil černé smrti král.

Coby malé robátko,
ji v zlata číších koupali.
Svět poprvé spatřiv hovádko,
jež v kolébce perel houpali.

A tak neohlášen, nevitán,
přišel si král, pro krutou daň.

Nebylo více matky její,
ni bratrů, sester, milených.
Jen obraz strasti odrážel se,
v očích, žalem zkalených.

Zakrátko i otec její,
života píseň dozpíval.
Vlády nad zámekem,
oděným smutkem,
ujal se černé smrti král.
Na honosném trůnu,
samota vládne, zdem,
lesklým kovem zdobeným.
Princezna za nimi sama teď
chřadne, pod závojem, zlaceným.

Kdo by snad přec jen zatoužil,
oddat se náruči ze zlata,
naš v útrokách zámku číhá,
smrti černé, odplata.

O hoři té, co osud ji schvátíl,
svědčí zdi zámku ponuré.
Na ty, co chtějí život svůj ztratit,
čeká tu princezna, Akire.

Temný zámek, pustý kraj,
kopec stinný, lesa háj.
A na hradbách jeho vlající,
prapor, do tmy se odící.

Opička

Na bambusu houpala se
malinká to opička,
tu se větev ulomila,
střemhlav letí celičká.
Bum bác náhle ozvalo se,
jak ta koule padla k zemi,
nabízí se z toho všeho
roztomilé poučení.

Na bambusu nehoupej se,
když pod tebou tvrdá zem.
Raděj na čekanou dej se,
pohodlí je vlastní všem.
Až nastane doba zrání,
pak zlataví holubi,
sami s velkým potěšením,
sklouznou se ti do huby.

Kočka

Jednou takhle jdu si městem,
však co nespatří má očka,
ze stínu domu vykukuje
osamělá kočka.
Hebké tlapky, zářná očka,
jak si sladce přede,
tohle žádný kolovrátek
nikdy nedovede.
Než rozhoupe se ruka těžká,
ta tam mrška černá,
všechna jména jsou jí vlastní,
jen ne Navždy Věrná.
Co naplat, cesta předaleká,
ten se dočká, kdo si počká,
snad za příštím rohem osloví mě,
zářivější očka.

Krajinka snů

Plout krajinkou snů?
Co na tom?
Když představíš si krásu možného,
oddáváš se tichu hlasů,
které šeptají ti sladce.
Však svůj sen raděj žij
a nepropadej dávným časům,
co lákají tě ke spánku
a mamon klamný směle vyměň,
za švitoření skřivánků.

Óda na žal

Za vlahé noci, v letní čas,
když měsíční svit jasně plál,
na bujném oři uháněl,
v lesklé zbroji král.

Ujížděl jak o život,
do bitvy kruté se kvapně hnál,
na zámku v kaji za soumrakem,
svou milovanou zanechal.

V posledním jejich objetí,
mu šátek bílý svěřila,
by muži svému i v čase války,
po boku jeho vždy byla.
Luna s lunou si žezlo střídá,
přec dávno včera je už dnes,
tu černé psaní na práh zámku,
milované, sýček snes.

Korálky slz brázdí líci,
srdce puká ve dvě žalem,
nikdy víc se neshledají,
milovaná, se svým králem.

Za jitra rána, v zimní čas,
když na obloze slunce žár
i poslední plamen dovyhas,
v kaluži krve leží král.

Jediné co z lásky zbylo,
ten bílý šátek krajkový,
v náruči větru poletuje,
nad širým polem, márovým.

Odpolední čaj

Zlatavý třpyt šálku čaje,
do oka mi dneska pad.
Z džbánku z hlíny kropenaté,
vůně opojná se line,
proniká až na dno duše,
k srdci se tak slastně vine.
Kapi kap, ze stříbra lžičky,
stéká zlata tenký proud,
hřeje mysl, srdce, duši,
snadno k němu přivyknout

Bonnie and Clyde

Byl májovej den a
horko sálo z cesty osetý stromama,
když kolem se rychlý auto hnalo,
štěrk sršel pod kolama.

V tý Fordce kde život mění se v prach,
seděla Bonnie vedle Clyda,
ve vzduchu visí strachu pach,
v závěsu za ním stín smrti pajdá.

Pod salvou z pušek a brokovnic,
za májovýho rána,
nevzplane život nikdy víc,
tam, co rozkládá se Louisiana.

Jaro

Rok s rokem se sešel zas,
rok s rokem si ruku dává,
na poli širém roste klas
a na louce raší tráva.

Zelená listí,
na stromech kvítí,
všude to voní,
sluníčko svítí.

Obloha jasná
a na ní ptáci,
co z teplých krajů
se domů vrací.

V pelíšcích zimních
už nevládne spánek
zvířátka probouzí
svěží vánek
co přináší nám J A R O.

Jediná

Tenká, bílá, tyčila se,
na hlavě to šedina.
Vévodila v hnědém vlase,
tenká, bílá...Jediná

Markéta Káčovská – *čestné uznání*

(pseudonym)

Podivný den

V bytě nám vyrostl
zbrusu nový balkón
hned na něj napršelo
a pak teprve nebe
ztěžklo a potemnělo
olověné mraky
cpaly se tak nízko
že seděly na stromech
a na vrcholech střech

Předjaří

Na písčitém břehu
průzračného jezera
rozkvétají první podběly

V lesní tůni
rosolovité chuchvalce
stovky malých žabích vajíček

*Nech mě tady
šeptám
prosím nech mě tady
ještě chvílku!*

Drahokam

Jak zloděj nad ránem
zima se vypařila
zůstaly po ní jen
loužičky v polích

Ale jaro přinesl ve vlasech
až chlapec co hledá sám sebe
čistá studánka
s drahokamem u dna
který se ještě neodvážil
vylovit

Jiříčky

Na chvíli to snad vypadalo
že dosednou i poslední dvě tři
všechny stejné každá trochu jinačí
a utvoří na pevných linkách drátů
dokonalou kaligrafickou řadu –
- zlomek vteřiny absolutního klidu
odraz slunce klesajícího k západu
na jejich bříškách

Ale to už zas všecky
hemží se ve vzduchu
na křídlech předtuchu
daleké cesty...

Uctívání fialek

Teprve když
na kolenou
fialinky
očíhávám
povšimnu si
jak v té trávě
šťavnaté
vykukují
špičaté
koček uši

Zámecký park

Lípy-chobotnice
zavalily listím
trávu i cestičky

Zámecká kočka
tiše našlapuje
slídí a pozoruje

Slunce zapadá
a poslední paprsek
na střeše kostela
rozzářil korouhev
s obrysem anděla

Pod červeným bukem

Temně fialová
koruna přikrývá
žebroví těla
příšeří měkká

*V dešti úkryt
v žalu útěcha*

Vysoko v koruny klenbě
větrem se hýbají větve
baldachýn jarního listoví
dotykem slunečním zruřžoví

*Kdo kdy kde viděl
krásnější kostel?*

Granátová cesta

Červencové pole pod lesem
bylo to dětství a nebo sen?
V bezpečné výšíně posedu
stěží si vzpomenout dovedu

Vybělené srnčí paroží
samo se za oběť položí
pro modrý rozrazil u cesty
drchničky, červené nevěsty

*Kdo by mi věřil že před lety
rostly tu po deštích granáty?*

Léto plné léta

Na šňůře voní
čerstvě vypraná prostěradla
z rohu zahrady
sem občas pronikne
závan nahnilých letňáků

V druhém rohu pak
otřásl se keř
a vysypal svůj poklad
haldy žlutých kuliček
medových špendlíků

Motýli a vosy
na nich nasávají
léto plné léta
a přece tam vzadu
za horními vrátky
od polí fouká
a s větrem přichází
podzim

Mrtvé rameno

Za starým mlýnem
v zahradě dub
pomalu pohlcovaný jmelím

Nad tůní topol
uschlý a vybělený
až na kost

Víš, byl to ten den
kdy poprvé sněžilo
po letech vydala tuň
své tajné poklady:
v zpěněné hladině
bledá břicha leklých ryb
všech tvarů a velikostí –
- snad na počest staré ženy
která jí kdysi darovala
svůj poslední
drobeček života

Studny

Proč právě v Podolí
kousek od Vltavy?
Proč právě pod schody
mezi zahradami?
Proč právě na trávě
ve stínu mišpulí?

Proč právě tady
se staré studny
nad ránem ze tmy
vracejí?

Proč právě topoly
chrání je alejí?
Proč jejich pumpy
vrzavě pumpují
vodu čistou
plnou nadějí?

Proč už to nebolí?

Slunovrat

Na slavnosti
zimního slunovratu
podávati se budou
koláčky a káva

O půlnoci se moře náhle oteplí
prastaré ryby ze dna
připomínající svou omšelostí
zrezivělé roury od kamen
jedinkrát za rok
vyplavou až k hladině
a měkce ji prosvětlí
slepýma očima

Tu noc si všichni
usteleme na pláži
a necháme si zdát
svěží a líbezné
požehnané sny

Marta Francová – *čestné uznání*

Básně psané do světla

Černý kůň

Do snů mi cválá černý kůň
se srstí postříbřenou nocí -
je jako zázrak z bájných dob
z pravěku temnot zrozen
nedá se chytit ani osedlat
a běží po kvetoucí stepi
napít se měsíčního světla
do hřívky hvězda slétla
zloději koní marně hlavy točí
vyprahlá srdce, malé muří oči
a pod nohama udupaný mlat

Řeka

Čas mladých lásek dávno v kraji zhas
řeka tu plyne mírně jako kdysi
a v dáli spíná vlhké dlaně břehů -
dnes žaluje, jak málo zbylo z krás,
jež zdobily jí cestu od hor k lidem.
Špinavý potok, opuštěný sklad
v hromadě odpadu se zabydly krysy
to soumrak bohů na hladinu pad
a smutek čiší z bledých vodních řas.
Je mi tě líto, řeko modrooká
tvůj tichý pláč je nevyřčená sloka
o lidském sobectví -
snad přepíše ji někdo lepší z nás

Habanera

Jsem Carmen, která zapomněla
hodit ti k nohám rudou růži
touha se s bázní divně druží
jsem chladná? žhavá? málo smělá?

Má píseň v rytmu jihu zněla
proč nemám horkou snědou kůži
až láska vrátí, co nám dluží,
pocítíš zavrať duše, těla

K svatebním šatům kastaněty

do vlasů žluté sirné květy
cestu ti lávou přehradím

Neptej se mne na cenu věna
jsem věčná hořkosladká žena
možná tě zradím - nezradím

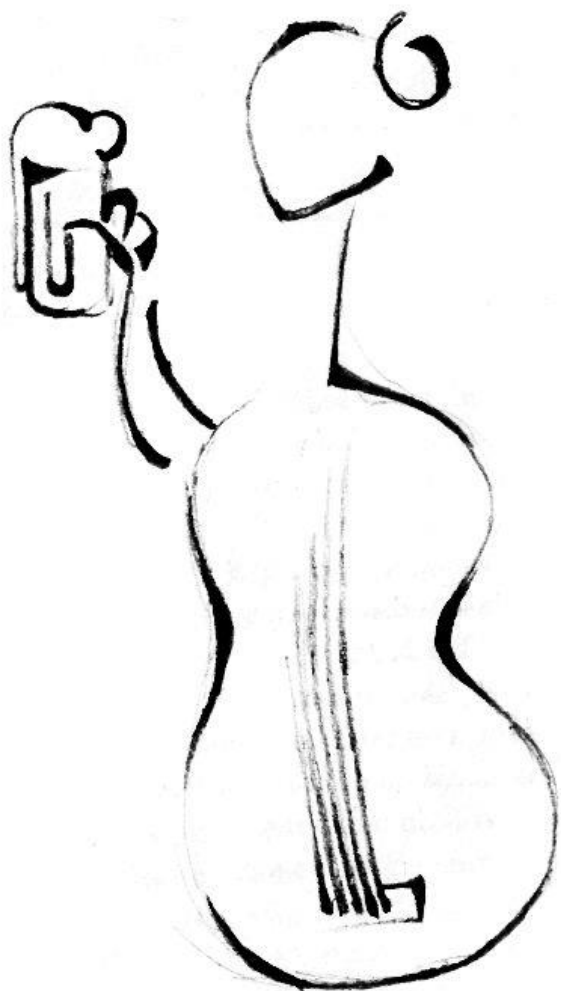
Moře

Moře sedmibarevné - co jsi?
tekutá duha v reflektoru slunce
vření zelené, ocelové, havraní
pod temným baldachýnem bouře
milostná hlubina, hladící boky lodí a ryb
přítulný příboj, jenž si lehá k nohám země
a laská skály náruživým jazykem pěn
Moře -
dýchá si tiše pod hedvábnou plání
vlní se tělem lačným milování

vzpíná se jako rozzuřený drak
a syčí, hučí, řve až do oblak
zná uspávat a umí utopit
dopřeje vlahý korálový klid
zbloudilým poutníkům,
co rozhodli se kompas zahodit
veliké vše a velké oblé nic
uhrančivé jak oči chobotnic
počátek všeho, věčnost v modři skrytá,
kde z lůna mušle vzešla Afrodita
ó řekni, moře, co nás vábí víc?

U fontány

U fontány jsem večer seděla
na lavičce skryté v jasmínu
čekala jsem, až přijde milý můj
jediný, jehož tolik miluji,
že se mi hlava točí v jeho objetí
má oči jak dvě studny, do nichž hvězdy padají
a ústa, jež si líbat žádají
je celý můj, a nikdo o tom neví.
Zdřímala jsem, a on polibkem mne probudil
džbán vína sladkého do trávy postavil
je celý můj, a nikdo o tom neví,
že se nám oběma teď hlava točí
z té vůně, z vína, z lásky...
a noc nám bledne v očích

PRÓZA

Zora Šimůnková – oceněno diplomem

Hospodská byla jako kytara

Hospodská byla jako kytara: širokej zadek nakláněla mezi stoly, až jsem se bál, že mi pivo vyrazí z ruky. Měli tu dobrý pivo, Kozla, chodil jsem sem ale kvůli muzice. V naší ulici byly dvě hospody. Ale jen tady hráli každej pátek dixieland.

Za ty léta už jsem měl vychytaný místo s nejlepším výhledem. Sedával jsem blízko výčepu, pokud tam teda nezacláněl Zrzavej Pete, ale ten chodil poslední dobou málo. Šetřil na barák, a byl proto pořád v práci.

Pamatoval jsem všechny štamgasty léta nazpátek, vzpomněl bych si i na starýho Nerudu, co tu šéfoval před Máří. Ale to už bylo dávno: deset – patnáct let? Za tu dobu Máří zestárla. Když tady začínala, byla ženská krev a mlíko, postavu jako kytara. Trochu do větru, řekli byste, kdybyste viděli, jak chodila, jak se kroutila, ale nikdo na ní nic nevěděl. Bydlela v bytě nad hospodou a kdyby si začala s někým z okolí, a že zájemců bylo dost, byla by hned na ráně. Ochotně nastavovala zadek k poplácání, bavila se, ale jinak nic. O víkendech za ní chodil maník v červený kožený bundě, prej automobilovej závodník. A možná to i tak bylo, když se zabil při autonehodě, zbyl po něm Máří velikej vavřínovej věnec, co někde vyhrál. Přinesla ho do hospody a pověsila na zeď nad výčepem. Po každým malování se vrátil zase na původní místo, což svědčí o tom, že Fredy, ten závodník, pro ni nebyl tak uzavřená kapitola, jak jsme mysleli, když si přivedla šoféra Standu.

S ním se zklidnila, snad proto, že u ní bydlel a nechodil jen o nedělích jako Fredy. Jezdil pro barrandovský ateliéry a u filmu vůbec asi dělá spousta veselejších chlapíků, protože tu dixielandovou partičku sem přivedl on.

Když tu s dixielandem začínali, nebyli nic moc. Časem se vypracovali, koupili si lepší nástroje a občas v hospodě chytli i nějaký kšeft. Jednou měli hrát na oslavě i největšímu uhlobaronovi z Teplic, ale dva dny před tou slávou umřel a s vystoupením pro tři sta lidí byl konec. To jen, že ta partička nebyl žádnéj bídnej hospodskej šraml.

Nejkrásnější dixie doba trvala tak dvě nebo tři léta. Pak přišla krize, lidi šetřili a do hospody chodili už jen takový, co si museli hlavu vypít, ať se dělo co se dělo. A ne takový, co jdou jen na jedno dvě piva, slušný občani jako vy nebo já. Ani muziku neměl chuť nikdo moc hrát, natož poslouchat.

Standu propustili z práce a začal pít. Máří už ani služby nestřídala, byla v práci pořád, jen aby je oba uživila. Taky už nelítala po place jako vlaštovka, ztloustla, otékaly jí nohy a plácaly po zadku se naučila zmrazit pohledem tak, že je navěky přešla chuť. Na samým konci týhle neradostný doby dostal Standa invalidák a jestli předtím ještě občas pomáhal v lokále, teď už dolů ani nechodil.

Byly to špatný léta, v týhle větě je všechno.

A pak se NĚCO STALO a lepší časy se vrátily. Jednopivové, jak jim říkám, a nedělní rodinky s dětmi zase začaly chodit, a když Máří za okno nalepila ceduli DIXIELAND OPĚT KAŽDÝ PÁTEK, dala vymalovat lokál a na čistou zeď zase vlastnoručně pověsila věnec po Fredym. Na výpomoc si vzala neteř a když hrál dixieland, obsluhovala většinou jenom ta Markéta. Máří seděla jako každéj jinej host a jen kasírovala. – Dixie, to je moje hudba..., zpívala na melodii z Limonádovýho Joes.

A vypadala v tu chvíli jako tenkrát, když jsem jí viděl v hospodě poprvý. Zardělá a smějící se ženská s postavou jako kytara. Holky nemůžou za to, že stárnou – ale kluci taky ne.

A pak to přišlo. Město dům prodalo a novým majitelem se stal nějaký Amík, suchoprda, co nechtěl v baráku hospodu.

Dneska se proto hrálo naposledy. Kapela dorazila v kompletním obsazení: klarinet, saxofon, bicí, trubka, dvě banja...Přišel jsem brzo, abych Máří pomohl, a proto s ní stačil dát řeč. – Kam bych šla? Nahoru půjdu – hodila hlavou směrem k hospodě na horním konci ulice. – mejt nádobí. Z důchodu se Standou nevyžijeme. Kór když on potřebuje ty léky, už to zase zdražili, sviňáci.

Standa jezdil už nějaký pátek na dialýzu a veřejným tajemstvím bylo, že to s ním růžový není. Hubu na špacír si pustil saniťák Lojza, co ho vozil. Věděl to asi celý svět, ale řekl bych, že Máří nic nevěděla nebo si to aspoň nepřipustila. Kdo jí měl rád, na nic se neptal, a to byli skoro všichni.

Nehodlala truchlit: - Nějak bylo, nějak bude, típla cigáro. Pojď mi pomoci se stolama.

Bylo natřískáno tak, že ani já si neměl kam sednout. I Zrzavej Pete přišel: - Když je to naposled, to musím. Barák se nepo..., hulákal mi do ucha. Kapela hrála jako o život a já si prohlížel lokál jako bych ho viděl poprvé.

V jednu chvíli se kolem mě protáhla ven Markéta. Bylo tolik lidí, že se na mě musela doslova nalepit. Přísahal bych, že při tom zavrtěla zadkem.

V deset večer jsem pil pátý pivo, když vzadu někdo zhasnul. Svítlo se jen nad trumpetákem, kterej vstal a nasadil sólo. Během něho Máří obřadně sundala ze zdi nad výčepem ten věnec po Fredym a chvíli ho držela nad hlavou. Bylo to její vítězství, ten večer, ta hospoda, dixieland... Ten aplaus si zasloužila.

Ještě dozníval, když se v lokále objevil Lojza saniťák. Za ním jsem pootevřenými dveřmi zahlédl Markétu. Zamířil k Máří, něco jí pošeptal a vyvedl před hospodu.

Protože jsem měl poměrně přehled jak a co, postavil jsem se k pípě a točil, dokud se Markéta nevrátila. Tou dobou už každej věděl, co se stalo, nikoho jsme proto nemuseli k odchodu dvakrát přemlouvat. My dva jsme pak všechno nahrubo uklidili a hospodu zamkli.

Bylo už skoro ráno, když si na dvoře dala Markéta prvního práska. - Nakonec je dobře, že se to stalo zrovna dneska, řekla zamyšleně. Že poslední, co slyšel, byla ta muzika. Dost nás trápil, ale když hráli dole dixieland, byl vždycky chvíli hodnější.

Na to se nedalo nic říct. Chvíli jsem myslel na Standu, kterej už v dixielandovým nebi jistě veze na koncert Bixe Biederbecka nebo poslouchá nějakou pekelně dobrou kapelu. Pak jsem Markétě půjčil čistej kapesník a objal jí kolem ramen. Opřela si o mě hlavu a já jí jemně poplácal po rameni a pak po zadku. Nic víc, přátelé, nic víc.

Za nějakéj pátek začali hrát dixieland v druhý hospodě, ale už to nebylo ono. Možná je hudba jako kytky, nedaří se jí všude stejně.

Hodina lásky

Maličko odhrnul záclonu. Už ji viděl. Stála na přechodu a čekala na zelenou.

Za chvíli zazvoní. A co udělá on?

Přemýšlel o tom celý minulý týden. Ženu, která za ním měla přijít, znal už dlouho, jednou týdně se přátelsky zhruba na hodinku setkávali a dosud si vykali. Ona jemu říkala: „pane Václave“, on jí: „Ilono vy“, už bez toho „paní“. Mohl si to dovolit, byl mnohem starší.

Dnešní schůzka ale měla být jiná. Teprve nedávno si Iloně troufl, ba ne, to ona ho přiměla systémem otázek a odpovědí, říct nahlas, co si dávno přál. Možná by z té hry na pravdu ještě ráda vycouvala, poznal to, ale nehodlal jí to usnadnit. – Chtěl bych se s vámi milovat, aby vám bylo pěkně u srdce i na duši. A víte, pokračoval ve snaze oddálit chvíli ticha a pak tu, ve které bude muset vyslechnout její odpověď, - že to není jen tužba těla. Jsem stará škola, nedokázal bych to bez lásky k vám.

Vprostřed jeho řeči zvedla maličko ruku, ano, chce to odbýt s taktem, pomyslel si, uzavřít tu záležitost, aby ho to nebolelo. Ale došel k oknu a zády k ní mluvil dál. – Omlouvám se, Ilono. Sama jste to chtěla. Už o tom nebudeme mluvit. Měl jsem slabou chvíli, promiňte.

Podle zvuku poznal, že odsunula stolec, aby mohla vstát. Až klapnou dveře, vezme si prášky a půjde se natáhnout.

– Jen co snesete, říkávala mu doktorka, - jen co snesete...

Když mu Ilona položila ruku na rameno, lekl se.

– Nechtěla jsem, zčervenala.

Kývl hlavou směrem k rozehrané šachové partii: - Dohrajeme to...příště?

Asi to bude lepší, řekla zamyšleně. Pomohla mu ještě sklidit hrníčky od kávy a pak odešla. Díval se za ní z okna, dokud nezmizela za rohem.

Když si lehal, fotografii nebožky ženy schoval do nočního stolku.

Jen co snesete, jen co snesete, slyšel svoji doktorku.

Spal špatně, teprve k ránu krátce a trhaně zabral. Dopoledne zašel do kostela: ne aby se modlil, ale aby v tichu přemýšlel. Vyčítal si, proč podlehl. Věděl přece, že některé věci mají zůstat nevysloveny. Zkusil dlouhou procházku: vyčerpala ho aspoň natolik, že usnul jako dřevo.

Ilona se neozývala. Několikrát vzal do ruky telefon, že zavolá sám, ale číslo nikdy nevytočil. Dělal všecko, jak byl zvyklý a pořád si opakoval: - Jen co snesete...

Třetí den, zrovna když se díval na závody F1, pípla sms: PRIJDU JAKO OBVYKLE A UVIDIME.

Na kontrole mu naměřili vyšší tlak: - Něco doma, stalo se vám něco špatného?, ptala se lékařka a zatímco schovávala tlakoměr, připomněla: - Jen co snesete.

Nadával si: proč to jenom říkal nahlas, když nemůže slíbit vůbec nic?! Až dosud nad Ilonou cítil jemnou intelektuální převahu, která mu dělala dobře. Víc četl, víc znal, protože byl na světě mnohem déle. Cítil se polichocen, kdykoliv se ho s důvěrou zeptala, a zatímco odpovídal, pozorně poslouchala s hlavou maličko nakloněnou na stranu.

Ale tohle nebylo o znalostech. Čím víc se blížil Den D, tím byl nervóznější. Pokud selže, vědomosti a znalosti mu nepomůžou. Konec neodvrátí.

Možná nepřijde hned, ale pozvolný rozpad bývá horší.

Oba budou dělat jakoby nic. Možná ještě sehrají pár šachových partií, bude jí moci přečíst pokračování divadelní hry, kterou píše, ještě nějaký čas bude Ilona sedávat na pohovce pod reprodukcí Renoirovy Snídaně veslařů...a jednou nepřijde.

Vymluví se na neodkladnou práci. Nebude jí to mít za zlé, vždyť jako rehabilitační sestra nemá jenom jeho /ano, tímto způsobem se seznámili, původně mu ji přidělila sociální služba Městského úřadu/. Bude se vymlouvat častěji a častěji...a jednou pošlou někoho jiného.

Na semaforu naskočila zelená, Ilona přešla silnici a zmizela Václavovi z očí. Už jen tři domy a zazvoní.

Ještě nevěděl, co udělá. Zajisté by mohl využít zkušeností divadelního ochotníka a inscenovat to jako černou grotesku. – Potřeboval jsem si něco ověřit do hry, kterou píšu. Věrohodnou reakci hlavní hrdinky. Jen proto jsem něco takového vyslovil, Ilono. Pokud to vyznělo moc věrohodně, omlouvám se.

Takový výstup by jistě svedl, ale ublížil by.

Ještě když mačkal bzučák, který otvíral domovní dveře, nebyl si jist, co udělá.

Jen co snesete, jen co snesete...

Koncert

Minutová groteska

Dojatě se rozhlížel po sále, bylo mu jasné, že ty ovace vstoje si zasloužil. Nejen dílem, které bylo známé i za hranicemi země, ale celým životem. Kdo z jeho vrstevníků byl tak pronásledovaný jako on? Je dobře, že i mladá generace to vnímá, však dal dnes příležitost jednomu z nich, svému oblíbenému žákovi z konzervatoře. Na tenhle koncert hudební obec hned tak nezapomene. Z hlediště blýskaly fotoaparáty. Uvědomil si, že v držení těla polevil, proto znovu vypjal ramena a široce se usmál. Koutkem oka zahlédl hostesky, jak přinášejí květinové koše. Nemusel to mít, ale dneska je výjimečný den, kolik je takových za život?! Rozpřáhl ruce a potlesk zesílil. Z portálu vyšel prezident, doprovázený ředitelem opery a dvěma hosteskami. Natočil se tak, aby byl připraven přijímat gratulace a pravou ruku si nenápadně otřel do saka. /Protože nadměrným pocením rukou trpěl od dětství, měl vypěstovaný téměř neviditelný grif/. Delegace se rychle blížila, ale prezident na poslední chvíli změnil směr. Zamířil k mladému sólistovi a jubilanta přitom minul tak těsně, že mohl zahlédnout úžas v očích bližší hostesky. Zatímco tleskal svému žákovi, velmi jasně si uvědomoval, že ruku bude muset podávat už zase zpocenou.

Podivný nález Petra K.

V prastaré, a podle některých kronikářů ještě starší, naší stověžaté Praze žije lidí hodně. Hodně, hodně moc a ještě více. Je to středoevropské město se vším co k tomu patří – kavárnami s velkými skly, davy turistů, překupníky drog, třemi trasami metra, velkými obchodními centry, lidmi bílými i černými, Němci i Vietnamci, kouřícími kanály i vysokými panelovými domy ze skla a betonu.

Je to místo, kde si nikdo nikoho nevšímá. Lidé v metru raději dělají, že se navzájem nevidí, po náhodné srážce si nepřítomně vymění zdvořilostní frázi a dále spěchají do práce, do školy, domů, za rodinou, za milenkou, prostě tam, kde si kdo vybojoval jaké místo na slunci či na papíře.

V tomto podivném světě žil i Petr K. Nebyl nikdo zvláštní, on vlastně v té šedé plazící se hmotě nebyl zvláštní nikdo, ale to je v celku jedno. Studoval na nějaké střední škole, ale příliš se jejím názvem nechlubil, takže nikdo moc nevěděl na jaké. Nepocházel ze zrovna bohaté rodiny a po odpoledních se nudil, takže začal pracovat. Nebyl to ovšem žádný dickensovský hrdina trpící sociální nespravedlností. Petr pracoval totiž hlavně z nudy. Neměl co dělat, a tak začal pracovat.

Nechal se zaměstnat v jednom řetězci rychlého občerstvení. Představte si ji prostě jako restauraci s pultem, za nímž se smaží hranolky a hamburgery, míchají nápoje z prášku v obrovských strojích a káva, jejíž polovinu objemu tvoří mléko a cukr, se zásadně podává v půllitrových kelímcích s víčkem.

Zde Petr denně několik hodin smažil, vytíral, balil roztodivné kulinářské produkty do obalů na jedno použití, obsluhoval našťavané zákazníky a následně po nich uklízel plastové tácy s nedojedeným jídlem. To myslím svědčí nejlépe o tom, v jakém stavu se jeho mysl nacházela toho podzimu, kdy se stal náš příběh.

Jednou se takto vracel z dlouhé směny metrem domů. Jel linkou C a na stanici Muzeum přestupoval na áčko. Mohutná masa lidí ho vytlačila z vozu na nástupiště a unášela směrem

k eskalátorům. Po nich, neustále součástí jedné kompaktní hmoty, sjel dolů a další úsek musel překonat po svých.

Náhle však úplně zapomněl, kde je a že vlastně původně i docela spěchal domů, aby si stihl připravit úkol z matematiky na zítřek. Náhodou se ohlédl za nějakým mužem, který do něho málem vrazil, a v tu chvíli uviděl u stěny, mimo dosah oné masy, něco podivného. Ve stínu zaprášeného kouta tam ležel jakýsi předmět. Už na první pohled bylo jasné, že s ním není něco v pořádku. Ozařovala ho jistá těžko popsatelná záře. Byla to stejná záře, s jakou jsou v literatuře osvětlovány všechny důležité předměty. Sice vypadal nenápadně, byl ovšem nastrčen tak šikovně, že si ho každý musel všimnout. Tedy ne každý, jen každý hlavní hrdina a protože v našem příběhu je jen jeden, musel to být Petr.

S trochou námahy se dostal ke straně davu čekajícího u dalších eskalátorů, které svým zúžením způsobovaly trychtýřový efekt, a i když se to zdálo nemožné, oddělil se od toho tepajícího tisícíhlavého organismu.

Připadal si trochu nesvůj, když viděl, že všichni lidé kolem něho dál bez zájmu spěchají, ale jeho mysl byla zaměstnána tím podivným předmětem v koutě vzdáleném nějakých deset metrů. Najednou si vzpomněl na různé hrozby bombových útoků v prostředcích veřejné dopravy a přemýšlel, jestli nemá svůj nález raději nahlásit policii. Sevřelo se mu hrdlo při myšlence, že by to měl být on, kdo na útok upozorní policii a předejde velké katastrofě. Jeho zvědavost však byla větší než touha být opravdovým hrdinou, který zachraňuje lidi. Kromě toho onen předmět připomínal ledacos, jen ne kufřík s trhavinou a rozbuškou, jak to všichni známe z amerických filmů.

Když přistoupil blíže, zjistil, že se jedná o dřevěný válec dlouhý přibližně sedmdesát centimetrů a s průměrem okolo desíti. Barva na něm byla trochu oprýskaná a válec vůbec nesl známky četného používání, ať už to bylo k jakémukoliv účelu. Jediné, co by mohlo upoutat pozornost zasvěcence, byly podivné obrázky vyryté po celém obvodu i délce válce. Byla na něm různá africká zvířata a zvláštní symboly.

Se zájmem vzal Petr předmět do ruky. Obrátil ho kolmo k zemi a zevnitř uslyšel zvláštní zvuk, jako kdyby se uvnitř něco

sypalo. Znělo to jako déšť. Když zvuk dozněl, obrátil válec vzhůru nohama a opět poslouchal zvuk deště. Rozhlédl se kolem, ale zdálo se, že si ho nikdo nevšimá a všichni dál spěchají a tlačí se k eskalátorům.

Náhle si uvědomil, že původně chtěl být brzo doma, tak strčil válec do batohu a opět se vrátil do masy, která byla najednou všude kolem něho. Nechal se jí unášet až na nástupiště.

Když dojel domů, tak rovnou zamířil do svého pokoje. Chtěl se konečně pustit do studia. Místo toho však z batohu vytáhl svůj dnešní nález a dlouho si ho prohlížel. Nemohl z něho spustit oči. Poslouchal onen charakteristický zvuk deště znovu a znovu.

Když se probral ze svého vytržení, zjistil, že je po půlnoci. Jak poslouchal ono podivné šumění a nevědomky si, jak zatím minulo několik hodin. Válec položil na stůl před sebou, ale v uších mu pořád zněl ten zvuk a neustával. Šel k oknu, aby se nadýchal čerstvého vzduchu. Jen co ho otevřel, zjistil, že venku prší, Angličané by dokonce řekli: „Padají tam psi a kočky.“

A opravdu, občas ve světle lampy zahlédl, jak nějaká bílá kočka či menší pes padá k zemi a následně s hrozným zaúpěním narazí na tvrdý beton. Petr si pomyslel, že by teď opravdu venku být nechtěl, protože na kočky má od malička alergie. Ozdobný válec uložil na polici nad psacím stolem a šel si lehnout.

Ráno, když odcházel do školy, už jen lehce kapalo a pracovníci technických služeb odklízeli mrtvá zvířata. Obvyklý kolotoč matematických funkcí, německé gramatiky, gravitačních sil a nedovařených brambor ve školní jídelně mu uběhl toho dne rychle a nezajímavě jako kdykoliv jindy. Kdyby se ho večer někdo zeptal, co ve škole dělal, pravděpodobně by nebyl s to uvědomit si jakýkoliv detail nebo jednotlivost. Jen snad hodina zeměpisu. Z nějakého nevysvětlitelného důvodu si zapamatoval tuto část výkladu: *„Základním klimatografickým činitelem v Africe je takzvaná dešťová hůl. Používají ji domorodí šamani k vyvolání srážek a tím následně ovlivňují počasí na celém kontinentu.“*

Jediné, co ho za celý den vyrušilo z jeho obvyklého klidu, byla esemeska od mámy „Nezapomen, ze dneska jdeme k tete na tu oslavu J. narozenin!“ Ne, že by na to trochu zapomněl, Petr na to totiž zapomněl jako na smrt. Potřeboval pro svoji tříletou sestřenicí

Janu rychle sehnat nějaký dárek. Jeho hlava byla ovšem stejně dutá a prázdná jako jeho peněženka a kreditní karta. Pak dostal spásný nápad a odepsal, že s tím počítá, ale že má ještě před tím práci a jestli by mu nemohla dárek – je na polici nad stolem – přivést rovnou tam.

Odpoledne měl jenom krátkou směnu, ale když vracel noviny, které si vypůjčil nějaký host restaurace a zapomněl je vrátit na své místo, všiml si titulní stránky – byla tam fotografie jakéhosi podivně oblečeného černocha s pozadím Pražského hradu a titulek: „Africký šaman navštívil Prahu“. Rychle přešel očima článek pod fotografií: „*Adis Abeba, Praha – Známý etiopský politik a šaman navštívil v těchto dnech Českou republiku. Ve čtvrtek si prohlédl Pražský hrad a Staré Město a dnes má poobědovat s premiérem. Odpoledne bude mít v Karolinu přednášku na téma Nadpřirozené síly a předpověď počasí. V Praze zůstane několik týdnů a bude zde zkoumat...*“ Dál už to nedočel, jednak proto, že ho vlastně samotný článek vůbec nezajímal, stejně jako celá Afrika, a jednak proto, že musel jít obsluhovat zákazníky. Popravdě bylo jen málo věcí, které ho zajímaly více než jeho práce, jakkoliv byla nudná.

O mnoho zábavnější mu nepřipadala ani večerní oslava. Sestřenici Janě daroval onen tajemný předmět, který našel včera v metru. Každému náhodnému pozorovateli muselo být jasné, že nemohl vybrat nic lepšího. Malá Jana si dar ihned zamilovala a celou dobu, kterou Petr u své tety strávil, neustále podlouhlý válec převracela z jedné strany na druhou a poslouchala přšení, které vycházelo zevnitř.

Cestou domů byl rád, že jedou autem. Byl totiž hrozný slejvák a jednou jim dokonce nějaká černá kočka spadla na čelní sklo, takže bylo třeba zastavit a z auta ji odstranit. Co by tomu asi řekli ochránci zvířat, že v našem příběhu padají z nebe psi a kočky?

Večer se Petr díval, i když to nebylo zrovna jeho zvykem, na zprávy. Tedy, abych byl přesný, spíše večerel a náhodou si pustil zprávy. Měl to spíše jako takovou kulisu, aby nemusel mluvit – jedním uchem tam, druhým ven.

Mezi prvním a druhým uchem, tedy někde v oblasti středního ucha, mu uvízla jen jedna reportáž. „Dnes v ranních hodinách nahlásil policii africký šaman Amonke Akua, který je právě na oficiální návštěvě České republiky, ztrátu cenné relikvie. Jedná se

o slavnou dešťovou hůl, kterou se přivolávají srážky. Bez ní hrozí Africe velká sucha a následné hladomory.“

Před spaním sám sebe ujišťoval, že přece ten předmět, který se jen tak válel v metru na stanici Muzeum, nemůže být věc, která ovlivňuje životy tolika Afričanů a na níž stojí celá původní africká kultura.

Převaloval se dlouho do noci. Před třetí hodinou ranní se jeho myšlenky stále honily kolem téhož. Možná to bude on, kdo způsobí, že v Africe zemřou desetitisíce lidí. Co má tedy dělat? Má zítra jít k tetě a sebrat sestřenici dárek, ze kterého měla takovou radost? Ale co když je to úplně jinak a onen předmět, který daroval sestřenici Janě, vůbec není dešťová hůl, pomocí které šamani přivolávají srážky nad Afriku?

Petr před očima viděl obrázky malých hladovějících černoušků a jejich nešťastných rodičů a tyto výjevy nemohl ze svého vědomí nijak vytěsnit. Před čtvrtou hodinou se konečně rozhodl. Překoná svůj ostych, zajde za tetou, všechno ji vysvětlí, vezme si zpět dešťovou hůl a předá ji šamanovi na etiopském velvyslanectví.

Druhý den svoje rozhodnutí jenom utvrdil a jal se plnit svůj plán. Po práci dojel autobusem k tetě. Od zastávky šel rychle a díval se nahoru. Neustále přšelo a hrozilo, že ho zraní nějaká kočka. No nic, zazvonil a vešel dovnitř. Najednou ale jeho předsevzetí, vše říci popravdě, vzalo za své. Jenom tetě řekl: „Tak co, jak se Janě líbí dárek?“

V tu chvíli do obýváku přišla malá Jana a v ruce měla dešťovou hůl. Pozdravila Petra a řekla: „Já už to nechci. Nechci, aby venku pořád přšelo, aby padaly kočky a psi. Nemám to ráda.“

Vzala hůl, kterou doufal ještě toho dne vrátit etiopskému šamanovi a hodila ji proti zdi. Petr viděl zpomaleně, jak hůl letí a pomaličku se tříští o zeď. Dřevo praská, láme se na třísky a zevnitř vypadávají trny. Teď už v Africe nebude nikdy přšet, ach jo.

Petr vyskočil a začal sbírat kousky dřeva ze země, jako to děláme, když se rozbije něco, na čem nám opravdu záleží a my máme nejasnou naději, že by to třeba mohlo jít slepit. Byl zoufalý. Nevěděl, co má dělat. Ještě může všechno popřít a nikomu neříkat, že dal svojí tříleté sestřenici věc, která ovlivňuje životy milionů lidí a teď je zabije. Může všechno popřít a dál žít svůj život.

Ale ne! Tohle nemůže udělat. To by mu svědomí nedovolilo. I když nevede nijak zvláštní život, je poctivý a čestný. Je to koneckonců kladný charakter, ne? Pár větších kousků dešťové holi si dal do batohu a jel směrem k etiopské ambasádě.

Bohužel dveře byly zavřeny a byl na nich nápis: „*Neteče voda, do odvolání zavřeno.*“ Koneckonců, bylo to přece etiopské území a tam nepršelo od té doby, co místní šaman odvezl ze země onu proslulou dešťovou hůl.

Bouchal na dveře, až mu přišel otevřít vrátný. „Fotbal jsme vyhráli 3:0... eh... co si přejete?“

„Přišel jsem za panem Amonkem Akuou, musím mu říct něco strašně důležitého.“

„Máte štěstí, pan Akua se právě chystá odjet do hotelu, ale zatím je v zasedačce, kde má výjezdní schůzi etiopský výbor pro mimořádné události. Zeptám se ho, jestli vás po jednání přijme,“ s těmito slovy zmizel v domě. Petr musel dlouho čekat venku, ale nakonec se vrátný vrátil a pozval ho dál. Uvedl ho do zasedací místnosti, kde sedělo asi šest lidí, jeden z nich byl nepochybně šaman Amonke Akua, čtyři další Afričané a tlumočník. Co ho zaujalo, bylo horko, jaké bylo v budově. Ihned si sundal bundu i svetr, jsme přece v Africe, ne?

Pozdravil vážné pány a bez nějakého delšího úvodu rovnou řekl, k jaké nehodě došlo. Když to tlumočník přeložil, zavládlo v místnosti zděšení. Vážení afričtí pánové se začali mezi sebou vášnivě dohadovat. Po nějakých dvaceti minutách se trochu uklidnili a opět si začali všímat Petra. Chvíli se ho ještě vyptávali na nějaké další podrobnosti. Potom se Afričané mezi sebou opět dlouho o něčem vzrušeně bavili a jeden z nich pronesl dlouhou řeč, kterou tlumočník přeložil zkráceně takto: „Ve jménu lidu etiopské republiky nejvyšší soud odsuzuje zde přítomného Petra K. za poškození zde přítomného pana Amonke Akui k odstraňování žvýkaček z chodníku hlavního města Etiopie, Adis Abeby, po dobu deseti let. Proti tomuto rozsudku není odvolání.“ Všichni přítomní, včetně tlumočníka začali vstávat a odcházet, takže se Petr nemohl nijak bránit. Přistoupili k němu dva příslušníci etiopské policie a vedli ho do auta v garážích ambasády.

Když Petr zjistil, že opravdu odjíždí na letiště, trochu se zděsil. Už si napsal na příští týden směny a teď tam nebude moct přijít, ani zavolat do restaurace, že nepřijde. Naštěstí ta práce, která ho čeká ve vzdálené Etiopii, nemůže být přece horší než dělat u McDonald's, myslel si, a už vůbec to nebude na deset let. On je přece jen literární postava, takže celá jeho cesta za nedlouho skončí, vlastně už jenom jedna věta. Otevřel si okénko a nechal do vozu proudit čerstvý vzduch, který voněl po dešti.

Daniel Pískovský

Výchova manželky – oceněno diplomem

„Moc mě to mrzí, kocourku, ale já dnes přijet nemůžu. Po prezentaci máme pekelně důležitou večeři s obchodním partnerem a navíc zejtra dopolko máme pekelně důležitěj seminář, kterej přesunuli z dnešního rána. Dorazím po o kolem druhý. Slibuju, že ti pak všechno vynahradím, ju? Nezlobíš se, manželku můj milovanej...?“

„Ne...“ odpovím mrzutě, „...už jsem zvyklej,“ dodám jízlivě.

„Tak pa, musím letět. Všechno nejlepší ke čtyřicátinám a miluju tě!“

„No... dík, já tebe taky... PA!“ Zlostným zmáčknutím tlačítka s přeškrtnutým sluchátkem ukončuju hovor.

Další svoje narozeniny budu bez ní. A to jsem dokonce uvažil čínu z kuřecích nudliček s nivou. Proč jsem se s tím vlastně kuchtil? Proč jsem se já idiot zas těšil?

Štve mě s tím. Dalo by se i říct, že mě s tím sere. Moc. Hodně moc. Šíleně hodně moc.

Při mých loňských narozeninách byla na pekelně důležitém firemním teambuldingu ve Vysokých Tatrách a myslela si, že budu blahem celý bez sebe, když dva dny po dni Dé přijede o jeden vlak dřív. Při mých předloňských narozeninách byla na pekelně důležité konferenci v Berlíně a myslela si, že budu blahem celý bez sebe, když pět dní po dni Dé přijede o jeden vlak dřív. Při mých předpředloňských narozeninách vedla pekelně důležitý seminář v Paříži a myslela si, že budu blahem celý bez sebe, když tři dny po dni Dé přiletí o jedno letadlo dřív. A na naše letošní výročí musela na pekelně důležitý firemní mítink a myslela si, že budu blahem celý bez sebe, když nebude čekat na první ranní autobus, ale přijede v pět hodin ráno taxíkem. Navíc byla zpitá a dvakrát pozvracela náš nový tepich.

Při mých loňských narozeninách jsem byl sám doma. Při mých předloňských narozeninách jsem byl s protivným kolegou

z kanceláře v hospodě. Při mých předpředloňských narozeninách jsem byl sám doma. Naše letošní výročí jsem trávil s nudným sousedem v hospodě a druhý den čištěním tepichu.

Chtěl jsem slavit s ní.

Otevřel jsem přichystanou láhev Brolo di Campofiorin ročník 2001, nalil si plnou sklenku a usadil se do svého oblíbeného ušáku. Zas se budu v samotě opíjet...? Zadíval jsem se z okna. Slunce se chystá složit hlavu za daleký mrak. Až ji složí, budou v televizi zprávy, potom německej seriál a potom americkej film, u kterýho budu tlouct špačky a nakonec stejně usnu. Vskutku slavnostní večer. Ironicky jsem se pousmál a pokýval hlavou. Najednou jsem ucítil, jak mi přes prsty putují čůrky vína. Pohár přetekl...? Strašně šíleně hodně moc.

Olíznul jsem si prsty a natáhnul se pro svůj mobil, který si hověl na konferenčním stolku. „Ahoj Jani, jak se máš?“

Jana – moje spolužačka ze základní a střední školy. Známe se neuvěřitelně neuvěřitelných třicet tři let. Jsme si navzájem vrbou. Prožívali jsme spolu naše první lásky, maturitu, první sex, svatby, její dítě, mojí krizi středního věku, její nedávný, poměrně napínavý rozvod s žárlivým manželem... vlastně všechno. Manželka po určitém vnitřním zápolení Janu nakonec akceptovala jako nedílnou součást mého života. I staly se z nich relativně dobré přítelkyně.

Jana je velmi atraktivní. Přijde mi trochu zvláštní, že jsme spolu nikdy nespali.

Zvonek. Oděn pouze v pyžamo se došinu ke dveřím.

„Ahoj, kocourku, překvapení!“ skočí mi kolem krku manželka a na tvář mi lípne pusou.

„A...ahoj, co... co tady děláš...?!“ vykotám.

„Chytla jsem dřívější vlak! Neříkej, žes mě už stejně nečekal,“ kousne mě do ušního lalůčku.

„A ko...kolik je hodin?!?!“

„Kocoure, děje se něco...?“ z ložnice se vypotácí Jana. Na sobě má manželčino tílko s Floydama, skrz které jest možno spatřit

obrys jejích velkých bradavek, a své bílé kalhotky v provedení věru střídmem. Jinak na sobě nemá vůbec nic.

„Co... co to má znamenat...?“ otočí se na mě manželka a vytřeští oči. „Ty s ní...?“ zeptá se roztřeseným hlasem a do očí jí vyhrknou slzy. Struna se napíná.

„Já... já... no...“

„Ne!“ vykřikne zoufale, „to ne!“ Dvakrát vztekle kopne do botníku, pak se o něj opře a sklopí hlavu. Jednou rukou si zakrývá obličej a začíná nahlas plakat.

„Hele, Iren, pojď si sednout...“ pokouším se jí chytnout za ruku. Je bezvládná. Nechává se odvléci do obývacího pokoje, skládá se na sedačku.

„A ty se běž probiha oblíknout!“ houknu na zkoprnělou Janu. „A hlavně si nezapomeň sundat tohle tílko...“

Vzlykot krájí dusno. Struna se napíná.

Již oblečená Jana se usadí do mého oblíbeného ušáku.

„Vypadni! Vypadni!“ zakřičí na ní manželka. „Já věděla, že mezi váma něco je, já to věděla...! Do hajzlu!“

„Promiň...“ reaguje Jana, „ale Honzina byl sám... a...“ Přehodí si nohu přes nohu, mezi rty si líně vloží lehkou elemku a zapálí si.

„Cítil jsem se hrozně opuštěnej a... měl jsem ty narozeniny... ty seš pořád pryč...“ tichým hlasem se opatrně pokouším nastínit prapříčinu vyvstálé situace.

„Takže za všechno můžu já, no to je nádhera,“ uchichtne se a otírá si slzy z tváří a očí. „Dej mi taky cígo!“ štěkne na Janu.

„Tak co budem dělat?“ obrátí se na mě po vyfouknutí oblaku dýmu. „Švédská trojka? Co mě to napadá?! Je pozoruhodné, jaké ideje mohou za extrémních okolností zabloudit do mysli průměrného muže.“

„Tak co? Teď mlčíš, geroji...“ vytrhuje mě z psychoanalýzy.

„Víš, Iren,“ beru jí ruku do dlaní, „já byl opravdu sám a...“

„A to tě nezajímá, že já takhle kmitám kvůli nám? Abysme... abysme se měli dobře, abysme měli... měli dost peněz a tak...“ zajíká se.

„Samozřejmě, že mě to zajímá...“ klopím zrak, „jenomže... ty seš pořád někde pryč. Sice kmitáš kvůli nám, ale na mě čas skoro vůbec nemáš... nejen při narozeninách nebo výročí...“

„Nebylo by lepší, kdyby ona odešla?“ pohodí hlavou směrem k Janě.

„Byl bych radši, kdyby tady zůstala.“

„No samozřejmě, jak jinak,“ zuřivě oklepe popel do popelníku, „hodláte mi oznámit zasnoubení?!“

„No... to ne... ale chci ti říct, že jestli na moje příští narozeniny budeš zas někde v trapu, tak to udělám znova,“ sděluju s kamenným výrazem.

„COŽE?!“ vyjekne, „to mi jen tak tady před ní oznamuješ, že mi hodláš dál zahejbat?!“ Struna se napíná.

„Já ti především oznamuju, že příští narozeniny nehodlám trávit o samotě a jestli budeš opět a znova a zas v čudu, tak já...“

„To ti vůbec nedochází, jak mě ponižuješ...? A že bych se s tebou vážně mohla nechat hned rozvýt?!“ rozčilením se jí chvěje brada. Struna je napnutá.

„K tomu ale nemáš žádný důvod,“ opáčím s úsměvem.

„Co...?“

Levým okem mrkám na Janu. Ta s úlevou vydechne: „Konečně.“

„Co...?“ koukne na ní manželka zmateně.

„Konečně na mě mrknul!“

„Co...?“

„No... víš, koťátko... my jsme... teda vlastně mě napadlo... prostě... Jana přišla teprve před chvílí a... sehráli jsme to na tebe,“ usměju se a rukama si kryju obličej před očekávaným atakem.

„Co...? Jak...? No počkej... a to vám mám jako věřit...?“ snaží se vypadat nedobytně, no registruji, jak jí začínají radostí cukat koutky.

„Iruno,“ vmísí se do hovoru Jana, „copak neznáš můj vkus? Copak bych vlezla do peřin s takovým břicháčem...?“ zahihňá se. Jakej ‚břicháč‘?!

„A copak ti tvůj břicháč někdy lhal...?“ vypnu hrud' a zašklebím se.

„Ty jeden...!“ vykřikne manželka a sápe se mi po krku. „Za tohle tě zardousím!“ Z jejího hlasu je možné vyčíst vlnku zlosti, no hlavně oceán úlevy.

Jana vstala a odešla, ani jsem si toho nevšimnul.

Najednou mě přestane tahat za vlasy, obejmě mě a zblízka se mi zadívá do očí. „Promiň, kocourku. Moc se omlouvám, že jsem zas nebyla s tebou... vytrestals' mě teda parádně, to musím uznat. Přísahám, že příští narožky s tebou určo oslavím, ju?“

„Ju,“ zašeptám a pak... pak jsem se líbali.

A šli jsme na báječný oběd do báječné restaurace. A procházeli jsme se voňavým parkem. A drželi jsme se za ruce. A seděli jsme na lavičce pod rozkvetlým stromem. A sluníčko nás šimralo pod nosem. A v křoví rozjařeně švitořili kosi. A na azurovém nebi se tu a tam popichovaly mráčky. A pak jsme šli do kina na romantickou komedii. A vlahým večerem jsme se vrátili domů. Usmívali jsme se. Výchova manželky snad dopadla úspěšně.

Čistí si chrup, čekám na ni ve svém oblíbeném ušáku; v lože ulehne spolu.

Na konferenčním stolku si hová můj mobil. Málem bych zapomněl. Ještě musím vyťukat esemesku. - DIKY, JANI. P.S.: JAKEJ ,BRICHAC'?!© TO V PLANU NEBYLO! DOSTANES ZA NEJ NA ZADEK© -

Jana – moje spolužačka ze základní a střední školy. Známe se neuvěřitelně neuvěřitelných třicet tři let. Jsme si navzájem vrbou. Prožívali jsme spolu naše první lásky, maturitu, první sex, svatby, její dítě, mojí krizi středního věku, její nedávný, poměrně napínavý rozvod s šárlivým manželem... vlastně všechno. Manželka po určitém vnitřním zápolení Janu nakonec akceptovala jako nedílnou součást mého života. I staly se z nich relativně dobré přítelkyně.

Jana je velmi atraktivní. Přijde mi trochu zvláštní, že poprvé jsme spolu spali teprve minulou noc...

Marta Francová - čestné uznání

Můj přítel Ufous

V televizi právě začínal nudný večerní program, když tu náhle obrazovka zablikala a místo hlasatele se na ní objevila silueta jakéhosi podivného stvoření.

Stvoření provedlo cosi jako hluboký úklon a z reproduktoru se ozval skřípavý hlásek: "Buď zdrav, pozemšťane! Právě jsem přiletěl z galaxie XA 207. Jsem na výzkumné cestě a rád bych tě navštívil."

"Tak jen pojď dál," řekl jsem s klidnou zvědavostí, neboť na výskyt mimozemšťanů na matičce Zemi jsem zvyklý už z dob prvních knih pana Dännikena.

"Nejdřív vypni tu bednu," požádal mne kosmický návštěvník, "jinak se nemohu zmotnit, nebo - jak vy teď říkáte - zviditelnit." Cvakl jsem vypínačem. Mužiček seskočil z obrazovky rovnou do křesla naproti mně. "Televizi jsme zlikvidovali již před pěti sty lety. Hrozila degenerace celé naší populace," poznamenal, když se pohodlně usadil. Mezitím trochu povyrostl. Byl docela sympatický. "Dovol, abych se ti představil. Jsem Lorolorlix z planety Rema. Zkoumáme vztahy bytostí ve vesmíru. Víš, trochu jsem zabloudil. Nechtěl jsem přistát v příliš civilizované zemi, ale někde, kde lidé žijí v harmonii s přírodou i sami se sebou."

Posměšně jsem se na něho podíval. "Tak takové místo tu už nenajdeš. A vůbec se ti mezi námi nebude líbit," zaprorokoval jsem chmurně. Můj host na mne vyčítavě pohlédl. "U tebe se mi líbí," pravil tiše s odzbrojujícím úsměvem. "Chceš-li, budu tvým přítelem."

Zastyděl jsem se. "Promiň, Lolo...Rolo...Poslyš, můžu ti říkat Ufous?"

"Ale jo," souhlasil můj nový přítel s pochopením.

"A kde máš svůj talíř?" zeptal jsem se se zájmem.

Ufous po mně stočil své kulaté bezeltné oči s výrazem nasměle naděje. "Ty bys mi dal něco k snědku?" otázal se.

"To víš, že ti dám, ale já jsem měl na mysli létající talíř, tvou kosmickou loď."

"Tu jsem nechal stát na trávníku v parku kus odtud."

"Cože?! Tys ji tam nechal jen tak?" zvolal jsem bezděčně. "Rychle běž, a jestli tam loď ještě je, dobře ji ukryj nebo ji přivez sem. Honem, leť!"

Mimozemšťan smutně a nechápavě zíral.: "Ty mě vyháníš?"

"Ale vůbec ne," odpověděl jsem netrpělivě. Leť rychle a brzy se vrať. Udělám ti zatím večeři." Ufous zmizel pootevřeným oknem ve tmě. Nestačil jsem však ještě ani rozmíchat dvě vajíčka, když se od okna ozvalo zoufalé volání: "Člověče! Člověče! Má loď je pryč! Co se s ní stalo? A jak se teď vrátím domů?"

Zadíval jsem se účastně na vyděšeného Ufouse. Jeho první setkání s pozemskou realitou bylo pro něho vpravdě osudné.

"Tak vidíš, jak to tu chodí," povzdechl jsem si. "Tvou loď někdo ukradl, vzal si ji pro sebe, víš, a ty se s ní už asi neshleď. Ani pátrat po ní nesmíme, protože kdyby se lidé o tobě dozvěděli, bylo by s tebou ještě hůř."

Ufous na mne strnule poulil vyplašené oči a celý se chvěl. Nic nechápal. Zatřásl jsem s ním. S bolestným kviknutím se mi vysmekl, odskočil do kouta za křeslem a schoulil se jako raněné zvířátko. Tenounký pláč se odtamtud nesl jako bezmocná výčitka všemu lidskému - zlému. A Ufous plakal a plakal. Z trnkově černých očí se mu kutálely nepozemsky krásné slzy, stříbrné jako rtuťové kuličky. Pohládl jsem ho jemně po nevzhledné hrbolaté hlavě:

"Tak už nebreč, bráško," těšil jsem ho, "treba tě někdo od vás přiletí vysvobodit. Do té doby můžeš zůstat u mne."

"Nepřiletí," zavzlykal Ufous, "vydal jsem se na cestu tajně a přes všechna varování. Teď tady umřu. Nech mě, ať umřu hned!"

"A to zas ne," prohlásil jsem rezolutně. "Tady neumřeš. Naopak, u mne ti bude dobře. Poznáš, že Země je krásná a lidé zajímaví. Budeme spolu poznávat sebe i svět."

Vytáhl jsem nešťastného Ufouse z jeho tmavého kouta na světlo boží a posadil jsem ho zpátky do křesla. Přestal naříkat. Bylo mi jej opravdu velmi líto, a náhle jsem pocítil, že ho mám rád, že ke mně zavítal upřímný přítel, vesmírný sirotek, můj skřítek - kamarád, a že nás oba čeká úžasné dobrodružství. Ufous seděl tiše a nehybně a jen jeho velké teskné oči sledovaly každý můj pohyb. "Bude ti tu fajn," ujistil jsem ho znovu povzbudivě.

Nakrmil jsem svého kosmického trosečníka, který ke mně doslova spadl z nebe, a uložil jsem ho do polštářů, z nichž jsem mu ustlal jakési hnízdo. V noci pak z něho vycházela jemná bledá záře a třpytila se jako hvězdný prach.

A tak zůstal Ufous se mnou. Přes den, když jsem byl v práci, podřimoval v křesle, po mém návratu ožíval. Chodil po bytě, zkoumal jeho zařízení i obsah mých skříní a mořil mě tisícerými otázkami. Záhy jsem poznal, že jeho pobyt u mne nebude zcela bez problémů. Zdálo se sice, že se částečně smířil se svým osudem a zvyká si na život na Zemi, avšak lidské činy, myšlení a zájmy, s nimiž se postupně seznamoval, povětšinou vůbec nechápal. Měl svůj vlastní způsob myšlení, zvyky a schopnosti, které naopak pro mne byly zdrojem neustálého překvapení. Byl úchvatnou kombinací dítěte, Einsteina a tibetského mudrce.

Nechápal, proč se obyvatelé zeměkoule tak vehementně snaží zničit vše, co na ní po dějinných kalamitách ještě zbylo, včetně sebe samých.

Nerozuměl lidské závisti a touze šplhat výš a výš přes záda a duše druhých.

Rozčiloval ho rachot dopravních prostředků pod okny, řev letadel na obloze a většina módních zvuků a pazvuků, linoucích se z rozhlasového přijímače, což vše po stránce estetické příliš nerozlišoval.

Odmítal naučit se rozeznávat peníze, platební karty, cenné papíry, hypotéky, směnky a další podobné nebezpečné hračky, na jejichž oblibu pravděpodobně jednou lidstvo vymře.

Byl dokonale imunní vůči reklamě na všechny produkty tržní doby, od spoře oděných svůdnic až po Ariel.

Ovládal spoustu parapsychologických a manipulačních triků, nad nimiž by bledli závisti všichni výrobci elektroniky, čarodějové, agenti tajných služeb a jiní dobrodinci lidstva.

Uměl zhasínat a rozsvěcet na dálku žárovky, vidět skrz zdi, a to i za tmy, a dovedl čist telepaticky dopisy a další skryté písemnosti, bohužel však jen na vzdálenost jednoho metru, protože záznamy z jednání vlád a jiná státní tajemství mi zůstaly nadále trvale nedostupnými.

Věděl s jistotou, co se stane zítra, do větších hlubin osudu však našťěstí jeho sonar nedosáhl. Vzhledem k mé averzi k radostným zítřkům bylo jeho věštění jedinou věcí, kterou jsem u něho nesnášel.

Uměl vykouzlit ze sprchy zpívající fontánu, v zrcadle obraz Kleopatry a v lednici atmosféru Jupitera.

Neuměl vyčarovat poklad ani peníze.

V televizi pravidelně sabotoval všechny akční filmy, horory a politická zpravodajství, takže téměř nebylo nač se dívat.

Když se zlobil nad některou lidskou nepravostí, rozlilo se okolo něho sytě červené světlo.

"Nesviť mi tu červeně, nemám červenou rád," říkal jsem mu s ohledem na doby minulé, současné a konec konců i předminulé, plné krvavých historií a historek.

Zesmutněl pokaždé, když jsem přinesl domů noviny hemžící se zprávami o loupežných rytířích všeho druhu, mordech a skomírající poctivosti, dokládajícími neobyčejnou přizpůsobivost jedinců druhu Homo sapiens zákonům džungle.

Dožadoval se důrazně, abych s věcmi a událostmi okolo sebe něco udělal. Naznačil jsem mu, že tuto poslední naději vkládám do jeho bratrů nebo do matky Přírody.

A čas na Zemi plynul dál. Ufous se u mne zcela zabydlel a já si zvykl na jeho provokující a zároveň tichou přítomnost. Za noci se odvažoval vyklouznout ven jako netopýr a pozorovat život za zdmi domů. Viděl i dobré věci tohoto světa. Viděl lidská mláďata s očima jako horské potůčky, malíře se zraky plnými barevných kouzel, básníky s pohledem prosvěcujícím všednost dnů vnitřní odvahou a krásou. Slyšel hudbu, zcela odlišnou od zvuků, jež ho tolik dráždily. Seznal, že planeta, na níž nedobrovolně zůstal, má bezpočet tváří a jeden veliký osud, který se naplní v dobrém nebo ve zlém právě tak, jak si to ony podivné rozporuplné bytosti, nazývající se lidé, zaslouží.

Zestárl o tisíc pozemských poznání a možná i o tisíc let.

Bydlí u mne dál. Nečaruje už. Nerozčiluje se. Dívá se na mě důvěryplnými moudrými očima dítěte, Einsteina a nejlepšího přítele, jakého jsem kdy měl.

Jeho kosmickou loď, která by jej odnesla domů, mu vzali. Na zemi mu nepatří nic. Je proto bohatý, velmi bohatý. Protože jeho bohatství není z tohoto světa, může doufat, že své dny dožije v klidu.

Za teplých letních večerů sedává Ufous v nejtmašším koutě otevřeného okna a hledí na vzdálená slunce a planety, které v městském osvětlení a smogu ztratily svou dýmantovou krásu a jas. Ví už, že shůry žádná pomoc nepřijde. Z očí mu proto padají nepozemsky stříbrné slzy, a kam se každá z nich skutálí, tam zazáří malá hvězda.

Aleš Pitzmos – čestné uznání

Loď Ares, oběžná dráha Země, 16. dubna 2032

Za pětipalcovým sklem okenního průzoru se černala nekonečnost univerza, zřetelně kontrastující s modravou nádherou planety Země. Myriády jasných bodů vzdálených tisíce světelných let, nepřeberné možnosti objevování stále nových a nových světů mimo náš solární systém, neskutečná nádhera tisíců plynných i prachových mlhovin, neuvěřitelnost galaktických ostrovů a jejich samotných jader, kde odumírají černé díry – toto pohání lidstvo kupředu ve výzkumu vesmíru. Ale všechno má svůj čas a i na tyto divy jednou přijde řada. Nyní, v roce 2032, je na pořadí Mars, rudá planeta, vzdálená od naší modré matky Země tisíce kilometrů v hlubinách sluneční soustavy, lidskou nohou dosud nepoznamenaná, čekající, až objevíme její tajemství.

Kapitán David Richards, čerstvý čtyřicátník s bujnou kšticí tmavohnědých vlasů, odtrhl svůj zrak od okenního průzoru a opět se zaměřil na operační panel lodní navigace před sebou. Několikrát si protáhl zatuhlé svaly na svém krku – i když seděl v anatomicky tvarovaném pilotním křesle, cítil se nadmíru rozlámaně a také na něho začínala působit jakási kombinace klaustrofobie a vesmírné nemoci (průkopníci astronautiky si něco podobného vymysleli, když se jim na začátku dlouhodobých letů začalo dělat špatně od žaludku). Vlastně se tomu ani při nejlepší vůli nemohl divit, protože seděl v kokpitu pilotního modulu o velikosti čtyři krát čtyři metry a všude kolem něj bláznivě blikaly všemožné kontrolky, odkazující na to, že některé systémy pracují lépe, jiné hůře. A navíc, byl tu sám. Jeho dva kolegové navlečení v těžkých skafandrech právě podnikají vesmírnou procházku a montují k lodi servisní modul.

A to nebude zdaleka všechno. Pokud si Richards dobře pamatoval včerejší pokyny z řídicího střediska, stráví u Země ještě několik dní, možná i týdnů. Celá loď se totiž sestavuje na oběžné dráze a to si žádá několikery let raketoplánů s nízkogravitačním startem, které dopravují vhodné součásti nahoru. A jak se dalo čekat, to nejhorší nakonec – při posledním startu ponese raketoplán svazek iontových motorů, které budou Ares pohánět a k tomu ještě výkonný

jaderný generátor, který bude lodi dodávat energii při dlouhém letu. V samotném pilotním modulu byl už jeden méně výkonný, ale ten druhý bude opravdová bomba – a to doslova.

Možná jsem tak trochu blázen, projelo Richardsovi hlavou, ale raději tuhle myšlenku zaplašil. Ať si to myslí jiní. Samozřejmě několikrát zpytoval svoje svědomí, jak před startem, tak i na lodi a uvažoval otom, že by bylo možná lepší zůstat dole, na planetě, rozjet se někam k moři, třeba na Mauritius a užívat si sluníčka, ale vždy když na to pomyslel, položil si základní otázku, která byla jeho hnacím motorem – od čeho je vlastně život? Není příliš krátký na to, abychom se v něm báli riskovat?

Chopil jsem se prostě svojí příležitosti a to je celé, ospravedlňoval si to ve svojí hlavě.

Zavřel oči, natáhnul se pohodlně do křesla a před svým vnitřním zrakem si představil narudlou planinu Vales Marineris, zvedající se do několika pahorků a nespočet věkem ohlodaných kamenů, čekajících na prozkoumání. Další velký skok pro lidstvo.

Evesham, Anglie, 4. srpna 1265

Anglie druhé poloviny třináctého století byla sužována takzvanou druhou válkou baronů, avšak ve skutečnosti se jednalo pouze o osobní spor mezi slabým králem, Jindřichem III. a jeho švagrem, Simonem de Montfortem, hrabětem z Leicesteru, zástupcem parlamentarismu. Těžko nyní hovořit o motivaci obou mužů, o tom, která strana byla čestnější, kterou poháněla větší vůle po svobodě a která byla v právu, avšak když Simon de Montfort porazil krále léta páně 1264 u Lewesu, zdálo se, že zvítězí jeho věc. Avšak všechno ztroskotalo na lichosti mnohých mužů, kteří mu byli zdánlivě věrní, na jejich touze po moci a sobectví. Jeho spojenci, Gilbert de Clare, hrabě z Gloucesteru a Herefordu a Llewelyn ap Gruffidd, princ Waleský, zběhli ke králi a jeho synu Edwardovi a postavili se proti němu. Montfort byl nucen znovu bojovat a zároveň si bolestně uvědomil, že je zrada stejně stará, jako nenávisť...

Simon de Montfort, vysoký vzpřímený sedmapadesátník s ostře řezanou tváří, seděl obkročmo na velkém statném hnědákoví a hleděl do kraje. Všude kolem něj se rozprostírala úrodná tmavozelená planina a několik remízků, to vše dosahovalo až k řece Avon, zurčící ve svém léty vymletém korytě. Jedinou stavbou v tomto hájemství divočiny byl skromný kostel v normanském slohu, jehož vížka pokrytá girlandami lišejníku stoupala vzhůru k mrakům a milosrdné boží náruči na nebesích – toto bylo obklopené zídrou z nahrubo opracovaných kamenů, které sem místní vesničané během let navozili.

Byl by to docela příjemný výjev, zklidňující už tak pocuchané Montfortovy nervy, ale muž, zocelený stovkami bitev a naplněný nesčetnými strategickými zkušenostmi, věděl, že tomu tak není.

Možná že jsem na tohle všechno přece jenom moc starý, projelo mu bolestně hlavou, ale rychle tuhle myšlenku schoval do toho nejzapadlejšího koutku svého podvědomí.

Už před hodinou zjistili, že se před nimi pohybuje velká armáda, ale dosud nevěděli, o koho se jedná. Simona hřála u srdce spásná myšlenka, že je to snad jeho syn Bran, s kterýmž se měl setkat u hradu Kenilworth, ale co kdyby přece jenom...

Ať tak či tak, nezbyvá jim nic, než čekat, až osud rozhodne za ně. Obrátil svého koně a pohlédl na svou armádu, zástup mužů, jak pěších, tak i na koních, čekajících, s čím přijde jejich vůdce. „Počkáme přátelé a uvidíme, proti čemu stojíme,“ promluvil a jeho hlas se rozezněl po návrší. „Nemějte žádný strach, věřím, že se vše v dobré obrátí.“

A ať bůh stojí při nás, prolétlo mu hlavou.

Lod' Ares, oběžná dráha Země, 16. dubna 2032

Z hlubokého snu, do něž se propadl, ho probudilo až hlasité bzucení na komunikačním panelu – někdo se pokoušel o spojení, to bylo nepopiratelné. Rukou si protřel oči a odepjal sponu bezpečnostního pásu. Ihned, jak tak učinil, ho obklopila všeobjímající nepřítomnost gravitace a on se s ladností baletky vznesl do vzduchu. Připlachtil ke komunikačnímu počítači a zapjal okruh.

Obrazovka problíkla a objevil se na něm obličej muže asijského zvezření, skrytý za hledím helmy od skafandru. Čelo se mu perlilo krůpějemi potu a Richards mohl v jeho očích rozpoznat roztodivnou směsici pocitů, ale ze všeho nejvíce strach.

„Henry, co se děje?“ promluvil konečně a jemu samotnému připadalo, že téměř křičí. „Henry?“

Zdálo se, že je muž úplně mimo a dlouhou dobu trvalo, než ze sebe dokázal vypáčit souvislou větu. Jeho hlas se třásl. „Davide, otevři hermetický průlez a přečerpej vzduch. Dimitrij a já se přesouváme k tobě do lodi.“

„Proč?“ otázal se Richards, který stále nechápal vážnost situace. „Všechny servisní práce už jste ukončili?“

Muž na monitoru zavrtil hlavou. „Na to nebyl čas. Panebože Davide, podívej se z okna, je to fa...“ Obraz se ztratil a ani audio neplnilo svojí funkci. Richards několikrát zkontroloval operační panel, ale podle něho všechno bezvadně fungovalo. Tak co...

Spatřil to, když vyhlédl z průzoru ven do vesmíru. Bylo to neskutečné. Jakýsi energetický pás, ženoucí se z hlubin sluneční soustavy a zářící symfonií barev, které on sám ve svém životě dosud nespatriil – tyrkysově modrá obklopená vápencově bílou, to vše doplněné mohutnými výboji statické elektřiny.

Co to ksakru je? Hlavou mu prolétla vcelku logická otázka, když se náhle svět bláznivě rozhoupal. Vnitřkem lodi projela ohromná detonace a Richards dokonce cítil spalující žár na svém obličej. Světla uvnitř pilotního modulu potemněla a elektronika se zastavila. Někde to zasyčelo, podobně, jako když z hermeticky uzavřeného prostoru uniká vzduch.

Proboha... To byla jeho poslední myšlenka, protože pak upadl do náruče nevědomí.

Evesham, Anglie, 4. srpna 1265

„Vidím standardu vašeho syna!“ vzkřikl Roger St. John, plavovlasý mladík jedoucí na statném válečném koni, po zuby ozbrojený a v pravé ruce držící široký meč.

Ihned, jak padla tato slova, vzkypěla v mužstvu, jež čítalo bezmála tisícovku pěších vojáků a dvě stovky jezdců, bezmezné nadšení, doprovázené úlevnými povzdechy.

Naděje stále žila. Nyní mají šanci dobít celou Anglii a porazit vojsko prince Edwarda.

Avšak Simon de Montfort přes všechno v nadšení neupadl. Jeho mysl byla nadále temná, temná jako noc bez hvězd, temná jako dno nekonečné propasti, temná jako sama smrt. Všechno co ve svém životě zažil, všechno co znal, celá jeho mysl, křičela, vzpouzela se. Něco bylo špatně.

Pobodl svého hnědáka a popojel zhruba stovku yardů kupředu, aby ho vzápětí zastavil. Naskytl se mu dobrý výhled na vzdálené hemžení, připomínající pracující mravence, a na všeobjímající závan prachu. Zastínil si oči proti slunci, které vykouklo z hustých mračen na obzoru a pozorně se zadíval na blyštící se pás oceli. Světlo odhalilo to, co jeho zvědové přehlédli – kromě erbu jeho syna, jenž byl dobře vystaven všem na odiv, tu byly další dva, z dálavy špatně viditelné – jeden temně žlutý s červenými insigniemi a druhý křiklavě rudý s bílými levharty. Montfort v duchu zaklel a zároveň ho naplnila neskonalá bolestná trýzeň – dobře poznal standardy Gilberta de Clera, svého bývalého spojence a nyní soka na život a na smrt a královský erb, pod nímž pochodovalo Edwardovo vojsko. Toto celé divadlo mohlo mít pouze jedinou příčinu – armáda jeho syna Brana podlehla a královští se jim vydali v ústrety, ve snaze je překvapit.

„Hora mortis adiit – hodina smrti nadešla,“ pronesl svými suchými rozpraskanými rty, skrytými za masivním hledím helmice, otočil koně a pobodl ho vstříc svým mužům.

Loď Ares, oběžná dráha Země, 16. dubna 2032

Víčky mu prosvítalo narudlé světlo a nepříjemně ho štípalo do očí. Cítil se velmi podivně, jako by snad byl vrácen zpět do mateřského lůna, v němž neexistuje čas, prostor ani bolest. Nic.

Vydržel by takhle ležet celou věčnost, kdyby se mu nevrátily vzpomínky na předešlé události a bolestně ho nezasáhly do mozku

jako šrapnely z neviditelného granátu. Silný výbuch – výpadek energie – bezvědomí.

Donutil se k tomu, aby otevřel svá ztěžklá víčka a stálo ho to téměř všechny síly. Zjistil, že volně pluje kokpitem a to podivné světlo, které ho probudilo, proudí dovnitř skleněným průzorem, jako kdyby vnějšek lodi olizovaly neviditelné plameny.

Panebože.

S použitím veškeré své mentální energie se ve vzduchoprázdnu převálil a vyhlédl průzorem ven. Nemýlil se. Celý trup Area byl skutečně do ruda rozpálený. Mohlo pro to být pouze jediné vysvětlení, při němž ho zamrazilo v samotné podstatě jeho bytí a naplnil ho naprosto neskonale, iracionální pocit strachu – loď po výbuchu začala nekontrolovatelně sestupovat do zemské atmosféry a její povrch byl rozpálen vlivem tření o masy vzduchu.

Rozpřáhl ruce a zachytil se pilotního křesla. Hlavní počítač našťestí fungoval a naběhla na něm série hlášení, z nichž jen jedno bylo důležité – servisní modul odervalo exploze a narušila i štít samotné lodi, který byl tvořen z ohnivzdorných destiček. Až v té chvíli to Richardsovi došlo – tato loď bude jeho rakví, protože jistojistě shoří v atmosféře.

Evesham, Anglie, 4. srpna 1265

Stáli tam v řadě na koních a sledovali svoji zhoubu, mohutné královské vojsko, které jejich počty převyšovalo více než čtyřikrát. Hugh Despencer, William de Mandeville, Rudolph Basset, Roger St. John, Walter de Despigny, William of York, Robert Grosseteste, Simon de Montfort a mnozí další, jejich jména již byla zapomenuta – vznešení muži odsouzení na smrt.

Zkáza byla neodvratná.

Princ Edward, velitel royalistického vojska, využil svých taktických dovedností, jež pochytil před lety za šťastných časů míru od svého strýce Simona de Montforta, nyní svého úhlavního nepřítele, a zaútočil na jeho vojsko ze dvou stran, aby ho sevřel do kleští.

Kdyby bylo možno sledovat tvář Simona v těchto chvílích, dala by se na ní spatřit zvláštní směsice pocitů – na jedné straně strach

a úzkost, na druhé údiv a hrdost. I přes situaci, v níž se ocitl, se neubráníl tomu, aby mu zacukaly koutky úst, když spatřil, jakou proti němu Edward zvolil taktiku.

„U svatého Jakuba, postupují ve skvělém pořádku!“ zvolal s pýchou ve svém hlase, která kontrastovala se situací, v níž se nacházel. „Tomuto obratu jsem je naučil já...“

V tomtéž okamžiku se to stalo. Přední linie obou armád se střetly a proměnily se v jednotnou krvavou skrumáž – změt těl, končetin, mečů a kopí. I když pěšáci v předních řadách bojovali statečně a beze strachu, byli odsouzeni k záhubě – jejich mnohem početnější nepřítel je brzy převálcovali a pokračovali k Montfortovu týlu.

Je čas, projelo Simonovi hlavou. Až dnes stanu před božím soudem, doufám, že pán pozná, že jsem bojoval za správnou věc.

Už necítil nic – ani strach, ani bolest. Ne, nebál se smrti, i když byla tak blízko.

Otočil se na své rytíře z řad baronů, na neviditelné tváře, skryté za železnými přílbami, nic neříkajícími maskami.

„Přátelé,“ promluvil a jeho hlas se rozezvučel v nebyvalou smršť, která byla dokonce s to přehlušit zvuky bitvy. „Stanuli jsme zde, u Eveshamu, na tomto poli, abychom se opět bili za správnou věc, věc, v níž věříme, za samou naši svobodu. Ať se stane cokoliv, vězte, že jsem pyšný, že tu mohu bojovat po vašem boku.“ Na chvíli se odmlčel a pak, ledově klidným hlasem, jenž řezal jako nabroušené ostří, dodal. „Odevzdejme své duše Bohu, neboť naše těla patří jim.“

Na to pobodl svého hnědáka, tasil široký meč a vyjel vstříc své masakrované armádě.

Lod' Ares, oběžná dráha Země, 16. dubna 2032

David Richards byl namáčkнутý v pilotním křesle a gravitace, která normální limit překročila více než desetkrát, mu drtila všechny kosti v těle. I přes bolest, kterou cítil, si dobře uvědomoval, že modul sestupuje po špatné trajektorii – i kdyby nebyl poškozen, stejně by se dříve či později rozpadl. Mohl počítat pouze vteřiny svého života a i ty rychle utíkaly...

V tom neustálém vypětí si ani nestačil uvědomit, co se vlastně stalo – ať už to bylo cokoliv, musel loď poškodit ten jev, s nímž se na oběžné dráze setkala. Co to bylo, to pro něho zůstalo záhadou.

Celým kokpitem projelo zvláštní kovové zaskřípění, jak byla namáhána integrita lodního trupu. *Bude to brzy, velmi brzy*, ozval se mu v hlavě neviditelný hlas a donutil ho k tomu, aby začal horečně pracovat s počítačem, i když věděl, že je to zbytečné, protože byl modul naprosto neovladatelný. Před očima mu vyvstala roztřesená mapa zemského povrchu – uvědomil si, že jeho trajektorie vede nad Britské ostrovy a že se pravděpodobně rozpadne někde nad hustě obydlenou jihozápadní Anglií.

Lodní generátor, projelo mu hlavou, *lodní generátor na plutonium. Ježíši...* Nebyl čas. Ve stejném okamžiku, se ozvalo další kovové zaúpění, něco se urvalo a do kokpitu vtrhla ničivá vlna vzduchu. Zavřel oči a před tím, než loď explodovala, si uvědomil, že tohle je jeho konec.

Evesham, Anglie, 4. srpna 1265

Stalo se to během poledne. Obloha nad bojištěm poněmáhla silně zrůžověla a objevila se na ní podivná kakofonie světél, přecházející do nejjemnějších nuancí plápolajících barev. Toto úchvatné divadlo doprovázelo silné hřmění, ne takové, jaké je občas slyšet za bouřlivých nocí, ale jiné, jakoby ani nepocházelo z tohoto světa, ale odněkud z bran inferna.

Vzápětí nastala naprostá temnota. I když bylo slunce vysoko na obloze a zapadat mělo někdy kolem osmé hodiny večerní, byla tma jako v noci. Po zachmuřeném nebi začali přejíždět ohniví poslové zkázy a sjížděli do stromů, které pálili na uhel.

Simon de Montfort, celý potřísněný krví, jak vlastní, tak i svých nepřátel, už dávno ztratil koně, ale přesto dál statečně bojoval, jako kdyby studnice jeho fyzických sil neměla žádného dna, jako kdyby ho poháněla nějaká neviditelná síla. Bil se jako lev utržený ze řetězu a páchal škodu v nekonečných řadách Edwardových pěšáků, když se to stalo. Ocitl se v naprosté tmě, takže neviděl nic, ani své nepřátele. Ruch na bojišti, jako by znenáhla ustal a všude kolem něj, se začaly ozývat překvapené hlasy.

„Je to zázrak,“ hlesl někdo vedle něj a stejné řeči se nesly celým bitevním polem, jak všichni spontánně uvěřili v to, že příčinou těchto podivných jevů je jakási vyšší moc.

Oblohou šlehl blesk a všichni muži, jako kdyby náhle ožili. Simon de Montfort se prosmekl kolem jednoho royalistického vojáka a prudce sekl mečem do jeho zad, čímž poslal muže na zem. Při tom si uvědomil, že ho nepřátelé obklíčili, ale nebyl čas s tím cokoliv udělat.

Znovu tma. Zastavil se, protože neviděl nic.

Srdce mu bilo na poplach a cítil, jak mu z nespočetných ran na jeho těle prýští život a ulpívá na této proklaté zemi. I kdyby byl sebezpečivější, nemohl by si nepřipustit, že si ho smrt již brzy vezme do svojí konejšivé náruče.

Tma byla nekonečná a ovíjela kolem něho své pařáty, jako by byla živá a snažila si ho podmanit. A pak mu náhle, v nestřeženém okamžiku, před očima zajiskřilo. Ucítil nezměrnou štiplavou bolest, která mu projela podbříškem a kovové ostří, zakusující se do jeho žeber. Padl na kolena a věděl, že se již nikdy nepostaví na nohy. Sjel rukou ke zranění a pod prsty ucítil svojí vlastní teplou krev.

Oblohu pročísl blesk a na jednu jedinou vteřinu zahlédl tvář pěšáka s královským znakem na svojí tunice, držícího v ruce meč a připravujícího se k tomu, aby mu udělal smrtící ránu.

Proč bože, projelo mu hlavou, co jsem udělal tak zlého, když mě chceš takto trestat?

Meč udeřil se smrtící přesností a Simon de Montfort, hrabě z Leicesteru, uzřel svýma vyhasínajícíma očima zemi, po níž chodil dlouhých sedmapadesát let. Zemřel v tichosti, rukou anglického vojáka stejně jako jeho druzi ve zbrani v krvavé bitvě u Eveshamu.

V temnotě.

Dovětek: 16. dubna 2032 zmizela z oběžné dráhy Země loď Ares, jejímž primárním cílem byla planeta Mars. Na palubě se nacházel velitel mise David Richards, hlavní inženýr Henry Suzuki a navigátor Dimitrij Volkov. Následně sestavená vyšetřovací komise prozkoumala všechny možné teorie o tom, co se mohlo se strojem

stát, ale k žádnému vážnějšímu zjištění nedospěla a dokonce vyloučila nejpravděpodobnější tezi, a to tu, že se Ares rozpadl v zemské atmosféře – nikde na povrchu nebyly nalezeny trosky ani stopové zbytky radioaktivity. Osud lodi i tříčlenné posádky zůstává nadále záhadou.

Dopis od Radka

Ahoj všichni ,

poslední dobou jsem trochu mimo tenhle svět, tak bych Vám chtěl objasnit co se děje. Je to takovej divnej pocit v mojí hlavě. Myslím, že se Vám to taky někdy stává. Sedíte, čučíte do blba a nic. Nic prostě nic, žádněj nápad, žádná myšlenka. Jste úplně někde jinde, ale vůbec Vám to nevadí. Vy víte, že to je jen okamžik a za chvíli „cvak“ a vrátíte se zpátky do reality. Jo, tak to asi funguje u většiny z Vás, ale u mě to tak od jistý doby není. Nic totiž zpátky nenaskočí, prostě chybí to kolečko, a taky něco co by mě vrátilo zpátky. Tak jen sedím a sleduju mraky, ptáky a někdy mravence. Vydržím se tak dívat celý hodiny, ale na lidi ne, těch se bojím.

A přitom jsem býval takový veselý, milý chlapec (jak říkala sousedka Voráčková, dneska už to vidí jinak, jen mi nadává: „Chuligán jeden, ani pozdravit to neumí“). Jenže ona vůbec netuší, proč jsem takovej, neví co se mi honí hlavou. Neví, co mi dá práce vyhrabat se z postele, oblíknout se a vyjít z bytu. Hlavně otevřít ty zatracený dveře, za kterýma číhá tolik hnusnejch lidí, co na mne a jenom civí a smějou se mi .

Nejsem žádněj feťák, co si šlehnul pár dávek a teď neví čí je. Tohle svinstvo nesnáším, jednou jsem to zkusil a měl jsem dost. Bylo mi tak blbě, že si to budu do smrti pamatovat. Ale neměl jsem to brát, protože tam možná byl ten startovací knoflík k nemoci, s kterou se teď musím poprat. Možná, že ji spustil i ten povedenej vejlet s kámošema. Kluci od nás z druháku se rozhodli, že o prázdninách vyrazíme společně na velkej mejdan k jedný známý, co bydlí asi padesát kiláků od nás. Nejdřív to byla zábava, jeli jsme stopem, ale jen kus cesty. Pak nás řidič vyhodil u hospody, blízko lesa. Trochu jsme popili a šli spát pod širák. Ráno se probudím a kluci pryč, a s nima i moje doklady, prachy a baťoh. Naštěstí jsem měl v kapse u kallahot mobil. Takže jsem zavolal poldy. Co sem měl říct, že mám za kámoše paka, který mě okradli. Bylo to pro mě trapnej okamžik, nemohli ze mne nic vypáčit. Pak jsem něco vykoktal, ale přesnej

popis jim dal hospodský. Našli je za hodinu na nádraží v Ledečku. Pánové skoro všechno vrátili, ale prachy ne, ty stačili utratit. Bylo z toho dost nechutný pozdvižení a když policajti odjeli, kluci mi dali nakládačku, že sem blbej a nerozumím srandě. No a od té doby v tom jedu.

Bylo mi tenkrát sedmnáct a to je prej věk, co na něj ta potvora zákeřná čeká. Už by bylo dobrý ji nějak pojmenovat, ale v té době jsem já ani nikdo z mého okolí netušil, že se něco takovýho může jen tak objevit. Určitě by nás nenapadlo, že si to vybere zrovna mě. Třeba máte taky doma puberťáka co mu nadáváte, že je línej, blbě se učí, nic nedělá a pořád zírá do prázdna. Možná to není jen tak z nudy, aby Vás naštvál, ale třeba má taky tu nemoc. Jmenuje se schizofrenie, ale říkaj nám blázni nebo psychoušové.

Teď vím, že je to duševní choroba. Změní Vás k nepoznání, změní Vaše myšlení i vnímání reality. Doktor mi všechno vysvětlil, proč se objevují úzkosti, bludy, halucinace a různé strachy, co by normálního člověka ani nenapadly. Jsem poslední dobou hrozně vztahovačnej, všechno mě štve. Taky mě pořád někdo sleduje. Víím, že si často mluvím jen tak pro sebe a vlastně si žiju ve svém jiným světě. Je to dost těžký Vám to takhle vysvětlovat.

Tak zkusím něco z příručky, co jsme dostali, třeba to líp pochopíte: „Schizofrenik je velmi plachý a neustále ztrácí společenskou jistotu a své místo ve společnosti. Schizofrenici mají častokrát vysoké sklony k sebevraždám. Schizofrenie má mnoho podob, jsou lehčí případy a velmi závažné. Sluchové a vizuální halucinace jsou také doprovodnými jevy choroby. Není vymezena přesná doba projevu nemoci, nicméně nejčastěji ke schizofrenii dochází mezi 16. - 25. rokem života. Schizofrenie může vážně poškozovat mozek, ale také může rázem odeznít bez poruch intelektových funkcí. Dědičnost také hraje velkou roli při vzniku choroby. Schizofrenií trpí přibližně 1% světové populace.“

U mě to začalo hned po tom slavným vejletě. Přestal jsem chodit mezi lidi, pak do školy a nebavil jsem se ani s mámou. Ležel jsem doma na posteli, na okně zatažený žaluzie, protože mi bylo jasný, že mě někdo sleduje. Člověk co se ze mě stal nemusel nic, ani jíst, mluvit ani vstát z postele. Když mě donutili vyjít ven, nosil jsem černý brejle, abych byl takříkajíc neviditelnej.

Nevěděli si se mou rady a tak po jednom záchvatu vzteku mi máma zavolala doktora. Jenže to byl takovej ten dětskej obvodák a ten netušil, co mám za nemoc. Ale poslal nás k místnímu psychiatrovi. Dostal jsem nějaký prášky, který měly tlumit ty zvláštní pocity. Byl jsem po nich unavenej, takže jsem pořád jen spal. Časem mi doporučili prázdniny v ústavu v Havlíčkovým Brodě. No dostal jsem se prostě do blázince. A možná se budete divit, ale když jsem měl jet domů, moc se mi nechtělo. A tak jsem zkoušel alespoň dohodnout pobyt na příští léto. Což doktor chápal, ale naši moc ne. No řekněte, kdo z Vás by se chtěl vracet do blázince? V ten okamžik jsem si uvědomil, že můj svět už zůstane navždy jinej než ten Váš. Teď myslím na to, co bude dál, ale zatím to vážně nevím. Tak Vám alespoň tímto dávám na vědomí, že jsem živej a je mi moc líto, že jsem o sobě nedal tak dlouho vědět. Věřím, že teď už bude líp.

Váš Radek

Městské muzeum a knihovna Čáslav

***Literární klub
Dr. Nadi Benešové***

S B O R N Í K

**oceněných prací
z Literární soutěže Čáslav 2007**

Vydal LKNB při Městském muzeu a knihovně Čáslav v říjnu 2007

Obálka a kresby: Klára Hrubá

Grafická úprava: Marie Hrubá

Korektury: Milena Matějčková

Marie Hrubá

Redakce a tisk: pracovní výbor LKNB

Vydáno výhradně pro vlastní potřebu členů klubu a soutěžících autorů